

แบบรายงานนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD

.....

๑. ชื่อนวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD

๒. ชื่อผู้สร้างและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ STAD

ชื่อ นางสาวสุภาพร สุ่มมาตย์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ - โรงเรียนบ้านแก้งขาว

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๓. ระยะเวลาในการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรม

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๘ ถึง วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘

๔. ที่มาและความสำคัญของนวัตกรรมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ STAD

จากผลการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว ยังไม่บรรลุผลตามตัวชี้วัด ผู้เรียนบางคนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้สอนจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาวิธีการสอนให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้กฎหมายใกล้ตัวมากขึ้นและเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้สูงขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น ผู้จัดทำจึงได้จัดทำและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้เรื่องกฎหมาย เกิดทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือกับเพื่อนในกลุ่ม มีความสนใจในบทเรียน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่ออยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

๕. วัตถุประสงค์ของการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ STAD

๕.๑ เพื่อยกระดับคุณภาพทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา

๕.๒ เพื่อให้ครูผู้สอนพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

๕.๓ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๔ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ STAD

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD มีเครื่องมือในการดำเนินงาน ดังนี้

๗.๑ หลักสูตร

มีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยทำการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด และพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยต้องสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๗ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำหน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนามาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของนักเรียน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกในรูปแบบ STAD เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ให้มีสมรรถนะและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

๗.๒ แผนการจัดการเรียนรู้

มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ STAD มีชื่อเต็มว่า Student Teams Achievement Divisions เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อจูงใจผู้เรียนให้กระตือรือร้นกล้าแสดงออกและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ อย่างแท้จริง ลักษณะการเรียนการสอนตามรูปแบบ STAD มีดังนี้

๑. ทดสอบก่อนเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียน (เก่ง กลาง อ่อน)
๒. แบ่งกลุ่มนักเรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่ เก่ง กลาง อ่อน
๓. ครูอธิบายงานที่ต้องทำในกลุ่มลักษณะการเรียนภายในกลุ่มกฎกติกาข้อตกลงในการทำงานกลุ่ม
๔. ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มที่ละเพศละความสามารถ ในกลุ่มหนึ่งจะมีสมาชิกจำนวน ๔-๕ คน
๕. หลังจากที่ได้ผู้สอนได้สอนเนื้อหาตามบทเรียนแล้ว มีการมอบหมายใบงาน/แบบฝึกหัดให้ ผู้เรียนได้ศึกษาดูด้วยกันในกลุ่มของตนเอง
๖. ประเมินในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนไป โดยทดสอบเป็นรายบุคคล

บทบาทของผู้สอนกับการเรียนรู้แบบ STAD

๑. จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ ๔-๕ คน โดยให้สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน
๒. ให้ผู้เรียนจัดที่นั่งเป็นกลุ่มโดยมีช่องว่างระหว่างกลุ่มที่ผู้สอนสามารถเดินดูการทำงานของกลุ่มได้

๓. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น ยกย่อง ชมเชยตามโอกาสที่เหมาะสม
๔. เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อย ติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม

บทบาทของผู้เรียนกับการเรียนรู้แบบ STAD

๑. สมาชิกในกลุ่มต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
๒. สมาชิกแต่ละคนจะต้องได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ
๓. ทุกคนต้องให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มสามารถวิจารณ์ความคิดเห็นของเพื่อนได้ แต่ไม่วิจารณ์ตัวบุคคลและควรวิจารณ์ในลักษณะที่ทำให้ชัดเจนขึ้น
๔. ทุกคนรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองและสมาชิกในกลุ่ม

๗.๓ พัฒนาแหล่งเรียนรู้และห้องเรียนออนไลน์

พัฒนาผู้เรียน และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือซึ่งผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล ผู้เรียนสามารถค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ได้เองผ่านทางอินเทอร์เน็ต และสามารถเผยแพร่ผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ผ่านทาง line , Facebook , tiktok และ Youtube และห้องเรียนออนไลน์ (Google Meet)

๗.๔ วัดและประเมินผลการเรียนรู้

นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านแก้งขาว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

- แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
- ใบงานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว
- แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
- แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

๗.๕ การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้

เมื่อวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวแล้ว พบว่าผลสัมฤทธิ์ต่ำและไม่บรรลุผลตามตัวชี้วัด ครูผู้สอนจึงวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาโดยได้ศึกษาทฤษฎีการจัดการศึกษาเพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้น จากนั้นได้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมาสังเคราะห์ และวางแผนการดำเนินการโดยการสร้างนวัตกรรม ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสม และนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

๗.๖ การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

มีการจัดบรรยากาศที่เหมาะสม สอดคล้องกับความแตกต่างผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถแก้ไขปัญหา การเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีที่มีเนื้อหาที่ทันสมัย

สร้างสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีมุมมองความรู้ มุมผลงานของนักเรียนในห้องเรียน ดูแลอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๗.๗ การอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

มีการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดโดย สอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๘.๑ ทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหาที่ใช้

๘.๑.๑ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐) และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแก้งขาว พุทธศักราช ๒๕๖๗ ในเรื่องของ มาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัด ของเนื้อหาวิชาที่สอน

๘.๑.๒ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน

๘.๑.๓ สสำรวจความพร้อม ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ และเทคโนโลยี รวมถึงรูปแบบการเรียนรู้ของ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

๘.๒ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

๘.๒.๑ ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๒ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว

๘.๒.๒ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๘.๓ กำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

๘.๓.๑ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๒ จำนวน ๓ แผน รวม ๓ ชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย

- กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์
- กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน
- กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม

๘.๓.๒ นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนความถูกต้องของแบบทดสอบและใบงานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๘.๓.๓ นำผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปใช้จริง

๘.๔ ชั้นสร้างนวัตกรรม

๘.๔.๑ กำหนดรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้

๘.๔.๒ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว

๘.๔.๓ จัดทำแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนเพื่อนำมาจัดกลุ่มในการทำกิจกรรมและเพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนหลังจากเรียนจบ

๘.๔.๔ ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้วัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STADและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

๘.๔.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยในชั้นเรียน

๙. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบ STAD หรือชื่อเต็มว่า Student teams achievement divisions เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาโดยสลาวิน มีการจัดกลุ่มความสามารถ สมาชิกในกลุ่มศึกษาเนื้อหาสาระและทำแบบทดสอบร่วมกันเก็บคะแนนของตนไว้ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการและนำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นจะได้รับรางวัล ซึ่งการสอนรูปแบบนี้เป็นการสอนที่สามารถปรับใช้ได้กับทุกวิชาและระดับชั้น (ทีศนา แชมมณี, ๒๕๖๒, หน้า ๒๖๖- ๒๗๑)

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

๑๐.๑ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๓ แผน รวม ๓ ชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย

- กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์
- กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน

- กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม

๑๐.๒ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ STAD เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑๐.๓ วัดและประเมินผลหลังจากที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ STAD แล้วนำผลการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย(ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตคติ สมรรถนะ)

๑๑.๑ แข็งปริมาณ

- ผู้เรียนร้อยละ ๗๕ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว
- นักเรียนร้อยละ ๗๕ มีทักษะเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว
- ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ใน เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและ

ครอบครัว โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ STAD

๑๑.๒ แข็งคุณภาพ

- ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวในระดับดี
- ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวสูงขึ้น
- ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ใน เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว โดยใช้

รูปแบบการเรียนรู้แบบ STAD และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เกิดทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ และมีความสามัคคีกัน

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑๓.๑ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๔ คน มีการพัฒนาคุณภาพ ทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑๓.๒ ครูผู้สอนได้พัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น

๑๓.๓ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแก่งขาว มีการจัดอบรมพัฒนาคุณภาพครู ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ ทักษะและเจตคติที่สอดคล้องตามหลักสูตรและมีระบบบริหาร นิเทศ ติดตาม อย่างต่อเนื่อง

๑๓.๔ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และให้ความร่วมมือ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

๑๔. ภาคผนวก

ลงชื่อผู้สร้าง/พัฒนานวัตกรรม

(นางสาวสุภาพร สุ่มมาตย์)
ตำแหน่ง ครู